

Alaitz Vives

KAZETARIA

Ipotxen matxinada

S

inesten al duzu ipotx matxinatuetan? Honatx: Udako egun sargoritsua da Eusko Treneko tren batean Gipuzkoako kostaldean. Ezustean sartu da Guardia Zibila trena nasatik ateratzear dagoela eta hor dabilta bagoietan atzera eta aurrera begiko jo dituztenei NANA eskatuz. Lehenengo mugimendu azkar eta zakarren ostean, trenetik jaitsi ezin eta gainontzeko bidaiariak bezala gelditu dira, harrapatuta, hurrengo geltokiak zer ekarriko zain.

Giroa ederki nahastu dute eta batbateko aktibitate ezak tentsio deserosoa sortu du bagoian.

Hurrengo geltokiko nasan baina, hondartzatik etxera bidean diren zientoka pertsona daude trena hartzeko zain. Treneko ateak zabaltzearekin batera bidaiariak barrura sartu dira euren hondartzako tramankulu, toalla, bainujantzi, *look playero* eta eguzkitako krema usaintsuekin. Gazteak dira asko, nerabezaro betebetan daude, hormonak bor-bor dituztela.

Trikorniodunak ez dira apenas mugitu, setiatuta, inguratuta geratu dira; trikornioa, pistola gerrian, inork ez du haiengana gehiegi hurbildu nahi, baina ez da lan erraza hondartzara egun batez leporaino beteta dagoen tren bagoian.

Udako eguzki galdatan trena badoa, bere

DANI BLASCO

ohiko triki-traka itogarriaz, ezusteko bidaiariak barruan harrapatuta. Gerrikoan lotuta daramaten armagatik ez balitz, nago, nerabe eta aurre-nerabe horiei ez dietela guardia zibilek aparteko kezkarik sortzen, bai ordea, ondoko neska-mutilaren azal beltzaranari darion usain sarkorrak.

Guardia zibilak osteria ez daude ez, lasai.

Zer aurpegi jarri ez dakitela trenaren mugimendu zakarrak nola hala jasaten dituzte. Gainontzeko bidaiariak eurek zerbait egingo dutela espero balute bezala, guardia zibil batek berrogeita hamar urte inguruko gizona begiz jo du. Ilea eta bizarra urdinduta ditu, kamiseta eta galtza laburrak soinean, bidai liburua irakurtzen ari da bizkarra bagoiaren atearen kontra jarrita.

Guardia zibilak, beregana hurbildu ezinean, NANA eskatu dio nola edo hala. Denbora eten balitz bezala, bagoi osoa isildu da, trena ezik.

Gizonak etsirik edo, besterik espero ez balu bezala egin du keinua, liburua esku batez helduz, bestearekin guardia zibilari NANA luzatuz. Begirada guztiak mugimendu horietan jarrita, jendetza hark guardia zibilari BUUUUUka hasi behar duela iruditzen du. Ez da gertatu, baina denek, guardia zibilak barne, sentitu dute, instante batez, posible dela. Sinesten baitugu ipotx matxinatuetan. ■

Guardia zibilak, beregana
hurbildu ezinean, NANA eskatu
dio nola edo hala. Denbora
eten balitz bezala, bagoi osoa
isildu da, trena ezik

TXANDAN

Josu Amezaga

Nazio Batuen Erakundearen Jabetza Intelektualaren Auzitegiak pataten salmentaren gaineko *royaltyak* onartu berri dizkie Ameriketako herri indigenei.

Historiari begiratuta patata euren sor-kuntza izanik, mundu osoan egiten diren salmenten %1 euren dagokiela ebatzi dute. Duela urte batzuk ere Mabo epaia sonatua izan zen Australian. Eddie Mabok auzira jo zuen estatuaren aurka, bere herriaren lurralde historikoak ebatsiak izan zirela-eta haien gaineko eskubideak aldarrikatuz. Azkenean arrazoi eman zioten epaitegiek. Horrek ez die indi-

Patatak
eta txapela

genei Australiako lurralde ororen jabetza aldarrikatzeko bermerik aitortzen, baina zenbait eskubide onartu egin zaizkie.

Argudio berberak erabilita, txapelaren gaineko jabetza intelektual aldarrikatu beharko genuke euskaldunok, eta ordaina eskatu haren erabilera bakoitzean; besteak beste, Che-ren irudiaren agerpen gehientsuenetan. Hori baino ez dute egiten gaur egun jabetza intelektual aldarrikatzen duten konpainiek. Ez ote liokete hauek ordea ordaindu beharko beren kanta, pelikula zein liburuetan erabiltzen duten hizkuntzaren gaineko *royaltyrik*, hizkuntza hori sortu zuen herriari? ■